

Samrådsredogörelse tidig dialog

Översiktsplan Sundsvall 2040

april 2021

Innehåll

Så har den tidiga dialogen utförts.....	4
Dialogkartan	4
Allmänheten	4
Möten	4
Sammanställning Dialogkartan - förslag från medborgare inför ny översiktsplan	4
Bakgrund	4
Förslag - sammanfattning.....	5
Övergripande analys av förslag i Dialogkartan.....	6
Plats för nya bostäder	6
Favoritplats.....	6
Plats för utveckling.....	7
Plats för företag	8
Förslag i olika stadsdelar.....	9
Förslag i kommundelar utanför Sundsvalls tätort	12
Analys av förslag från olika grupper	13
Vad kvinnor respektive män tyckt till om.....	13
Förslag från ungdomar	13
Skillnader i förslag från olika åldersgrupper.....	14
Geografiska områden som varit underrepresenterade bland förslagslämnarna/förslagen	14
Sammanställning av deltagare i tidig dialog	15

Så har den tidiga dialogen utförts

Dialogkartan

För att kunna nå ut till så många som möjligt tog vi fram en karta där man fick lämna synpunkter på olika platser. Se utförlig sammanställning i avsnittet ”Sammanställning Dialogkartan - förslag från medborgare inför ny översiktsplan” nedan.

De synpunkter vi fått in via dialogkartan har vi nämnt på de platser där vi föreslår en förändring. Synpunkterna finns med både om de förenliga med eller motstående till planförslaget.

Allmänheten

För att det skulle vara lättare att nå ut med kartan inledde vi dialogen med att presentera kartan på ungdomsdemokratidagarna. Därefter hölls ett antal öppet hus i Navetpaviljongen där medborgare kunde ställa frågor eller diskutera med politiker och tjänstepersoner. Tyvärr fick flera planerade fysiska möten ställas in pga coronapandemin. Tack vare den digitala kartan har vi ändå fått in mycket synpunkter.

Möten

Digitala möten fick ganska snabbt ersätta den fysiska mötesformen. Av praktiska skäl kunde vi bara hålla digitala möten med de som först tog kontakt med oss eller om det fanns kända grupper att samråda med. Denna mötesform har använts för dialog med andra myndigheter, kommunala bolag och förvaltningar, näringsliv samt politiska partier. Några grupperingar har vi träffat flera gånger, dels för att uppdatera planeringsunderlag och inventera behov, dels för att presentera förslag på om vi löst deras behov tillräckligt väl och föreslagit rimliga lösningar.

Sammanställning Dialogkartan - förslag från medborgare inför ny översiktsplan

Bakgrund

Dialogkartan har varit öppen för att ta emot förslag från allmänheten mellan januari och juni 2020, som underlag för översyn av kommunens översiktsplan. Dialogkartan användes i en del av den tidiga dialogen, och visade sig bli än mer betydelsefull då fysiska möten fick ställas in till följd av corona-restriktioner.

Kunskap om att kartan fanns tillgänglig för förslagslämning spreds via flera olika metoder. I inledningen demonstrerades kartan för en mängd ungdomar vid demokratidagar som kommunen anordnade, samt vid diverse olika möten med intressegrupper. Information spreds via kommunens hemsida och andra digitala forum. Affischer satt upp på Navet och i Stadshuset under ett antal månader, då det också erbjöds tillfällen för allmänheten att komma och ställa frågor eller få praktiskt handledning med att lämna synpunkter i kartan. Det spreds

också ut en mängd små informationsfoldrar och anslag vid mötesplatser i olika kommun- och stadsdelar (såsom entréer till större matvarubutiker).

Det enklaste sättet att ta del av förslag som lämnats i en specifik del av kommunen är att gå in i den digitala kartan och titta. Dialogkartan är fortsatt tillgänglig för att läsa de synpunkter som lämnats.

Här finns kartan: <https://karta.sundsvall.se/dialog/>

Förslag - sammanfattning

Totalt antal lämnade förslag inom de fyra kategorierna:

- 737 förslag till plats för utveckling
- 292 förslag till plats nya bostäder
- 110 förslag till plats nya företag
- 334 förslag till favoritplats

(summa: 1473)

Många inkomna synpunkter kan inte behandlas inom ramen för översiktsplanen men kommer lämnas vidare som underlag till andra som kan ha nytta av dessa inspel, till exempel andra kommunala förvaltningar, Trafikverket och Kollektivtrafikmyndigheten.

Förslag på plats för nya bostäder finns främst i Sundsvalls tätort, fördelat på de flesta stadsdelar samt naturområdena däremellan. Men även i de mindre tätorterna och vid kusten, såsom kring Bergafjärden, finns många förslag.

I kategorin favoritplats är det vanligaste att lyfta fram platser kopplat till platsen man bor på eller platser som har koppling till naturen. Sidsjön och Södra berget är de områden som beskrivs mest men också platser vid havet, Sticksjön och Norra berget. Förutom det lyfts även Stenstan fram med sitt utbud.

Kategorin plats för utveckling är en bred kategori där det kommit in förslag allt från en väldigt övergripande nivå till specifika detaljfrågor. Det har handlat om bland annat infrastruktur, utveckling av grönområden och nya idrottshallar.

I kategorin plats för nya företag har det kommit in få förslag utanför Sundsvalls tätort och den enda platsen utanför Sundsvall med mer än tio förslag är Njurunda. Förslagen handlar både om utveckling för industrier och hantverk och utveckling av nöjeslivet.

Mellan olika områden varierar det hur många förslag som kommit in. Några områden med få förslag är Bergsåker, Bosvedjan, Kovland, Indal-Liden och Stöde.

Vad gäller skillnaden mellan olika åldersgrupper är det få personer över 80 år som lämnat synpunkter i kartan. En av de tydligaste skillnaderna mellan olika åldersgrupper är att de under 20 år lämnar mer förslag som rör kollektivtrafiken.

Övergripande analys av förslag i Dialogkartan

Inom det geografiska området Sundsvalls tätort finns flest förslag sammantaget, men även störst variation av förslag bland de fyra valbara kategorierna.

Plats för nya bostäder

Av totalt 292 förslag på plats för nya bostäder kommer 214 förslag från svarande som uppgett att de bor inom Sundsvalls tätort. Av dessa 214 förslag innebär cirka 50 % (108 stycken) förslag på enfamiljshus/radhus/parhus/fritidshus. Av dessa 108 uppger 39 stycken att grönyrtorna kring bebyggelsen i Sidsjö och Södermalm (nyko3-område nr 154) är ett väldigt attraktivt område, främst för enfamiljshus, men även för hyresrätter/bostadsrätter/trygghetsboende samt för studentboende. Majoriteten av dessa svarande är män i åldern 50-64 år. De kvinnor som svarat är främst i åldern 30-49 år.

Det har även inkommit 18 förslag som rör Petersvik (nyko3-område nr 133). Där förslag om ny stadsdel med blandad bebyggelse värderas högt bland majoriteten av de förslag som inkommit. Flera av dessa förslag kan sannolikt ses som en reaktion på den fleråriga debatt som pågått om etablering av en logistikpark i området.

Från de mindre orterna i kommunen sticker Matfors (nyko3-område nr 611) ut med 20 förslag från svarande som är boende i just Matfors. Majoriteten av svaren kommer från män i åldern 30-49 år. Sammantaget så efterfrågas en blandning av hyresrätter/bostadsrätter/trygghetsboende och seniorbostäder då närheten till service, vård, fritidsaktiviteter och skola anses vara attraktivt.

Av 24 förslag från boende i Njurunda noteras endast en kvinna. Det finns ett förslag till trygghetsboende/seniorbostäder och ett förslag till studentbostäder, men en majoritet av förslagen gäller enfamiljshus. Nästa alla förslag är riktade till Njurunda med omnejd.

Endast åtta förslag har lämnats från boende i Stöde, där sju av förslagen lämnats av kvinnor. Förslagen är blandade men är främst riktade till centrala Sundsvall.

Favoritplats

Kategorin favoritplats har använts dels för att markera personliga favoritbesöksmål eller hemmiljöer, dels för att markera platser som någon vill bevara och skydda från förändringar. Av 334 förslag på favoritplats kommer 250 förslag från svarande som uppgett att de bor inom Sundsvalls tätort. Även i denna kategori sticker naturområdena kring stadsdelarna Sidsjö och Södermalm inklusive Sidsjön och Södra berget (nyko3-område nr 154) ut som mest kommenterad med 50 stycken förslag. Gemensamma nämnaren bland kommentarerna är bergstopparna och skogen i stort där man känner lugn och ro samt möjligheterna till motion. Det är en jämn ålders- och könsfördelning bland dessa 50 förslag. Bland markeringarna närmast befintliga bostäder kan man se ett samband med platser där det förekommit planärenden med förslag till bebyggelse, som inte alltid är välkommet bland de närboende.

I Njurunda och på Alnö är det främst platser med kopplingar till havet som pekats ut som favoritplatser. I Njurunda kring Kustvägen och på Alnö har badplatserna på östra delen av ön markerats.

Många lyfter fram Petersviks gröna värden och utvecklingspotential som rekreationsområde. Även Gärdes idrottsanläggning lyfts fram som en favoritplats av både ungdomar och vuxna.

Stenstan lyfts fram som en favoritplats med shopping, restauranger, kaféer och folkliv men det lyfts också fram att staden behöver utvecklas. Även institutionsstråket lyfts fram och hur viktigt det är att inte bebygga idrottsplatsen på Hedbergiska. Trähusbebyggelsen väster om Skolhusallén är en annan favoritplats.

Sticksjön och framförallt discgolfsen är också populär, och dessa förslag är gillade av ett trettiotal andra personer.

Norra Berget lyfts fram som ett populärt utflyktsmål och rekreationsområde. Vid Norra Bergets fot lyfts Himlabadet och sporthallen också fram som favoritplatser.

I Bydalen lyfts lekytor för barn fram men också den omgivande skogens värde med skidspår etc.

Många har favoritplatser i naturen kring Ljungan och Indalsälven.

Plats för utveckling

Totalt har 737 synpunkter kommit in på plats för utveckling. Plats för utveckling är ett brett begrepp som kan innefatta allt från nya stadsdelar till önskemål om en grillplats eller fler bussar. De flesta förslaget, 502 stycken, kommer från personer i Sundsvalls tätort. Från övriga delar av kommunen ser fördelningen ut som följande:

- Matfors 80 förslag
- Alnö 59 förslag
- Njurunda 46 förslag
- Stöde 19 förslag
- Indal-Liden 10 förslag
- Kovland 6 förslag

Synpunkterna är varierande med allt från enskilda platser som behöver röjas eller hastighetssäkras till mer övergripande förslag. Inom de flesta geografiska områdena finns det önskemål om ny gång- och cykelinfrastruktur. På Alnö efterfrågas gång- och cykelvägar längs med stora delar av ön. Både boende på Alnö, i Sundsvall och Kovland önskar en färja mellan Sundsvall och Alnö. Både Matforsbor och boende i Sundsvalls tätort efterfrågar gång- och cykelväg mellan Medskogsbron och Matfors. Utöver det efterfrågas gång- och cykelvägar längs flera sträckor i Sundsvall, Matfors och Njurunda. Dessutom önskas det cykelpumpstationer i Sundsvall.

Bättre kollektivtrafik efterfrågas i Alnö, Njurunda och Stöde med högre turtäthet. Det finns också förslag på tågstopp i Vattjom och Nolby. I Sundsvall efterfrågas högre framkomlighet

och punktlighet för kollektivtrafiken med bland annat signalprioriteringar. Navet lyfts fram som en otrugg och otydlig plats som behöver utvecklas.

I Indal-Liden efterfrågas en rastplats längs med väg 86.

Många påtalar att något borde göras åt trafiken i Birsta, bland annat finns ett förslag om spårvagn till Birsta.

På Alnö lyfts det fram att havsbadet bör utvecklas vilket även många som bor i Sundsvalls tätort håller med om.

På flera platser önskas upprustning eller nyskapande av vandring och promenadstråk. Indal-Liden efterfrågar bättre röjning av Indalsleden och i Kovland efterfrågas ett vandringsstråk till Pilgrimscenter (där St Olavsleden har sin start). Även i Sundsvall, Njurunda och på Alnö efterfrågas attraktiva promenadstråk längs med vattnet.

Det efterfrågas lekparker i flera delar av kommunen bland annat i Liden, Matfors, Njurunda och Sundsvall.

Nya parker och upprustning av befintliga parker och grönområden är också något som efterfrågas. I Kovland önskas upprustning av Ånäsparken. I Matfors önskas upprustning av grönområden vid exempelvis Ljungan, Rännösjön och Selångersån samt upprustning av befintliga parker. I Sundsvall och Njurunda efterfrågas det fler parker. I Sundsvall efterfrågas dessutom en stadspark. De är också flera som önskar utegym, bland annat boende i Matfors, Njurunda, Stöde och Sundsvall. Många lyfter fram behovet av en hundrastgård i Sundsvall och även på Alnö. Många vill se att ytorna längs med vattnet utvecklas, både vid sjöarna Sidsjön och Sticksjön samt längs Selångersån. Det beskrivs bland annat att fler passager behövs över Selångersån. Många pekar också på att området runt Selångersfjärden borde utvecklas.

Idrottsplatser efterfrågas i stora delar av kommunen. Det är allt från bandyhall, konstgräsplaner, idrottshallar med mera som efterfrågas bland annat i Matfors, Sundsvall, Alnö, Njurunda.

I Njurunda, Alnö och Sundsvall finns önskemål om platser att ställa upp husbilar på. Dessutom har det kommit in önskemål om att Lörudden ska utvecklas.

Plats för företag

Få förslag finns utanför Sundsvalls tätort i den här kategorin. I Kovland finns inga sådana förslag och på Alnö och Indal-Liden endast ett på respektive plats. I Matfors finns två och i Stöde tre förslag. I Njurunda har däremot 11 boende lämnat förslag och de flesta ville se mer småindustri, förråd och hantverk. I Sundsvalls tätort är det 88 stycken som lämnat synpunkter varav 18 kvinnor och en majoritet är män i åldern 50-64 år. Mest efterfrågat är både stor- och småindustri längs med kusten och längs med Timmervägen. Andra saker som också efterfrågades var mer handel, nöjesverksamheter och service i Stenstan, Birsta och i kommundelarna och verksamheter som tar vara på närheten till havet som turistbåtar, restauranger och fiske.

Förslag i olika stadsdelar

Sundsbruk-Ljustadalen

Enfamiljshus efterfrågas men enbart ett fåtal förslag har inkommit i kategorin plats för bostäder. Endast en favoritplats har markerats. Två förslag finns för verksamheter och dessa rör industri. I kategorin plats för utveckling har något fler förslag kommit in och de flesta rör utveckling av grönområden.

Skönsberg

Några förslag på utveckling av bostäder mellan Gärde och Skönsberg. De flesta förslagen rör enfamiljshus. Som favoritplats och plats för utveckling lyfter flera fram elljusspåret. I angränsning till Skönsberg finns det flera som pekat ut möjlig etablering av industriverksamheter, både vid Gärde och vid Petersvik. I dessa områden föreslås också utveckling. I Petersvik föreslås allt från rekreationsområde till en ny stadsdel. I Gärde efterfrågas utveckling av idrottsområdet, särskilt för bandy.

Norra kajen

Förslag finns till hyresrätter, dagis, handel och annan service på Norra kajen.

Förslag för utveckling är att ta tillvara på havsutsikten med kaféer, barer och restauranger. Området skulle behöva mer parker och grönområden. Utanför brofästet skulle det kunna anläggas en kaj som är möjlig att lägga till med stora båtar.

Haga

Flera förslag har kommit in på plats för bostäder i Haga. Det är varierande typer av bostäder som efterfrågas. Studentbostäder/bostäder för unga, enfamiljshus, radhus/parhus, bostadsrätter, hyresrätter och seniorbostäder/trygghetsboende.

Flera synpunkter har kommit in om Ryggisspåret. Detta område är favoritplats för bevarande samtidigt som andra föreslår utveckling med bland annat bostäder och idrott.

Förslag på nya platser för företag finns på två platser i området. Det som föreslås är större industrietablering, småindustri, förråd, hantverk, kontor och liknande.

Flera utvecklingsförslag har inkommit för Haga och det som efterfrågas mest är olika typer av idrottsanläggningar som baskethall, inomhusarena för friidrott och idrottshall.

Bydalen-Bosvedjan

Kring Bydalen finns betydligt fler förslag än i Bosvedjan. Flera förslag finns på att bygga nya bostäder i alla tänkbara boendeformer. Förslagen gäller både utveckling mot Birsta och Granloholm.

Flera har också angett favoritplatser. Det som främst lyfts fram är lekplatser, att området är lugnt och närheten till naturen med ett bra elljusspår.

Inga förslag för plats för företag finns i själva stadsdelarna, däremot längre västerut vid bergtäkten.

Flera förslag har kommit under plats för utveckling. Många av dessa rör dålig beläggning på gång- och cykelvägar samt behov av övergångsställen vilket inte är en översiktsplanefråga. Några förslag är dock av mer strategisk karaktär som grön multifunktionsyta för industri och plats för solceller.

Granloholm

Den typ av boende som efterfrågas mest i Granloholm är enfamiljshus och radhus/parhus men även studentbostäder/bostäder för unga, hyresrätter och trygghetsboende/seniorboende föreslås.

Den mest populära platsen är Sticksjön med tillhörande disk golf men även Hulistugan lyfts fram och skidspåret mellan Huli och Bosvedjan.

Ett par förslag för utveckling av företag har kommit i området det gäller småindustri, förråd, hantverk, kontor och liknande.

Flera förslag har kommit in i förslag till utveckling och de som är av lite mer strategisk karaktär är ett förslag till väg mellan Granlo och Granloholm samt aktivitetsytor.

Granlo

En stor variation av bostäder efterfrågas i Granlo som enfamiljshus, radhus/parhus, hyresbostäder, studentbostäder/bostäder för unga, bostadsrätter och trygghetsboende/seniorboende. Förslag på utbyggnadsområden finns mot Granloholm och vid Selångersån.

Några favoritplatser är i Granloskogen som också föreslås utvecklas till en stadspark. En annan favoritplats är Selångersån.

Många föreslår hundrastgård och utegym i Granlo. Annat som efterfrågas är trevliga promenadvägar längs med Selångersån och bättre kopplingar över Selångersån. Ett förslag är ett nytt bostadsområde mellan Granlo och Granloholm.

Bergsåker

Endast enstaka förslag har lämnats i centrala Bergsåker. De avser småhus, synpunkter på Timmervägens utveckling, förslag till idrottsanläggning och småföretag. Väster om Lillhällom finns lite fler förslag till olika typer av bostäder samt trafikåtgärder.

Nacksta

Många typer av bostäder föreslås i Nacksta som hyresrätter, bostadsrätter, radhus/parhus, trygghetsboende/seniorboende, studentbostäder/bostäder för unga och enfamiljshus.

Enstaka favoritplatser är markerade, främst vid Selångersån.

Företagsetableringar föreslås i Nacksta så som småindustri, förråd, hantverk, handel, service och större industrietableringar.

Många utvecklingsförslag handlar om fler broar mellan Nacksta och Granlo samt att rusta upp stråket vid Selångersån. Andra förslag är att skapa ett grönt stråk från skogen söder om Nacksta till Selångersån och att bygga en skatebordramp.

Centrum

Bostäder föreslås centralt i staden genom förtätning. Det rör sig om bland annat hyresrätter, bostadsrätter, studentbostäder/bostäder för unga och trygghetsboende/seniorboende. Det föreslås också att stadskärnan borde utökas.

Många har centrala Sundsvall som en favoritplats för de många olika sakerna som finns att göra och de vackra byggnaderna. Även området väster om Skolhusallén lyfts fram. Området med Himlabadet, Tonhallen och sporthallen är också fleras favorit.

Centralt i stan föreslås många olika platser med utvecklingspotential för mer butiker, nöjesverksamhet, stadspark, utveckla stan mot Selångersån, aktivitetsytor, idrottshallar och fler kopplingar över Selångersån. Väldigt många vill se utveckling av Navet-området, både gällande själva kollektivtrafiken samt utformning som ger trygghet och trivsel.

Södermalm

Några förslag har kommit på bostäder på Södermalm. Det handlar om hyresrätter, bostadsrätter och radhus/parhus, främst i den södra skogsranden.

Få markeringar finns av favoritplats i västra delarna, men Fridhemsparken (Grevebäcken) lyfts fram. Grönstråket från Östermalmsparken upp mot skogen är det många närboende som vill bevara för lek och rekreation.

Bland förslagen för utveckling på Södermalm har bland annat behovet av träningsanläggningar lyfts. En annan sak som lyfts är svårigheten att cykla längs med Bergsgatan. Ett förslag är att gräva ner E14 och bygga gång- och cykelvägen ovanpå. Gång- och cykelväg föreslås också för att knyta ihop Sidsjöhöjd med LV5 och Östermalm.

Skönsmon

Några förslag har kommit in för plats för bostäder på Skönsmon och det rör sig om en stor variation av upplåtelseformer som hyresrätter, bostadsrätter, enfamiljshus, parhus/radhus och studentbostäder/bostäder för unga.

Idrottsområdet vid Kuben med närområde är några favoritplats och innehåller flera förslag till utveckling, främst med fokus på rekreation.

Bredsand

I den del av Bredsand som ligger väster om E4 finns inga markeringar alls, däremot finns flera förslag i den östra delen närmare havet samt i skogen norr om Bredsand. Önskemål finns både om att bevara lugna och gröna områden samt att skapa mer aktiviteter, förbättrad kollektivtrafik och fler bostäder.

Förslag i kommundelar utanför Sundsvalls tätort

Alnö

(Delar av Alnö ingår i Sundsvalls tätort men redovisas för enkelheten samlat här.)

På Alnö rör de flesta förslag på bostäder enfamiljshus men enstaka förslag har kommit för bostadsrätter, hyresrätter, radhus/parhus och fritidshus.

Badplatserna på Alnö lyfts fram som en favoritplats.

Bättre anslutning mellan Alnö och fastlandet föreslås, antingen en ny bro eller en färja. Gång- och cykelvägar runt ön föreslås.

Indal-Liden

Det är generellt sett få förslag inlämnade som rör Indals tätort, men bostäder och då främst hyresrätter efterfrågas. Det finns olika favoritplatser markerade på landsbygden och vidareutveckling föreslås av Gudmundstjärn.

I Liden finns en större variation på utvecklingsförslag. Där önskas turismutveckling, arbetstillfällen, hyresrätter, mötesplatser, gym, service och konkreta åtgärder på olika platser.

Kovland

Få förslag har kommit in som rör Kovland, men skolan och Ånäsparken föreslås vidareutvecklas.

Matfors

I Matfors har relativt många markeringar lagts in. Den typen av bostäder som föreslås i Matfors är radhus/parhus, hyresrätter, bostadsrätter och trygghetsboende/seniorboende.

Förslag på utveckling i Matfors är bland annat gång- och cykelväg mellan Matfors och Vattjom samt andra trafikåtgärder, olika typer av idrottsplatser och aktivitetsytor, upprusta befintliga parker och skapa nya samt en tågstation i Vattjom.

Njurunda

Bostäder föreslås på flera platser i Njurunda, särskilt många förslag finns i Njurundabommen. Det som föreslås mest är enfamiljshus och radhus/parhus men även bostadsrätter, fritidshus och hyresrätter.

Många favoritplatser har markerats i naturen kring Kvissleby och stråket mot Viforsen.

Det finns flera förslag på verksamheter i Njurunda och då främst småindustri, förråd och hantverk. I Juniskär finns många utvecklingsförslag, främst med fokus på turism och rekreation.

Ett förslag är en tågstation i Kvissleby med gångbro till busstationen i Kvissleby. Utöver det föreslås bättre kommunikationer för gående och cyklister samt samlingsytor.

Stöde

De förslag som lämnats i Stöde avser främst tätorten, både norra delen och Fanbyn, och flera av dessa handlar om kollektivtrafik. Förslag till plats för bostäder finns också, avseende enfamiljshus och trygghetsboende/seniorboende. Det finns också förslag om att förbättra förutsättningarna för olika typer av aktiviteter.

Analys av förslag från olika grupper

Vad kvinnor respektive män tyckt till om

630 av alla förslag har lämnats av kvinnor/flickor i olika åldrar. 815 förslag har lämnats av män/pojkar i olika åldrar, 8 förslag av personer med annan könstillhörighet samt ett 20-tal som inte vill uppge kön. I alla kommundelar har både kvinnor och män lämnat förslag.

Generellt sett finns det en stor variation på förslag inom alla kategorier från både kvinnor och män. Både män och kvinnors favoritplats är ofta kopplade till naturupplevelser och lugn och ro. För män är det också vanligt med platser som är kopplade till sport och idrott som exempelvis diskgolven vid Sticksjön. Under kategorin plats för företag var det inte så stor skillnad mellan vad män och kvinnor lämnat för förslag men det är klart fler män som lämnat förslag i den kategorin. Kvinnor har i något högre grad lyft fram behov av gång- och cykelvägar och förbättrade lektytor.

De enstaka personer som angett ”annan könstillhörighet” har lämnat olika stadsutvecklingsförslag inom västra delarna av Sundsvalls tätort, gällande främst rekreation men också bostäder och småföretag.

Förslag från ungdomar

De under 20 år föreslår en stor variation av bostäder. Dels bostäder som ligger närmast dem själva i livssituationen som studentbostäder/bostäder för unga men också hyresrätter, bostadsrätter, radhus/parhus, villor, äldreboende/trygghetsboende.

Även bland favoritplats är det en stor variation av vilken typ av favoritplatser som pekas ut. Det handlar om allt från naturupplevelser, lugn och ro, butiker och shopping och sport och idrott.

Inom den yngsta åldersgruppen, 0-15 år är det få som har lämnat förslag i kategorin plats för företag. I åldersgruppen 16-19 år är det fler. De vanligast förekommande förslaget är att utveckla Stenstan med handel och service.

Det vanligaste som ungdomarna föreslår under plats för utveckling har med kollektivtrafik att göra. Det handlar bland annat om högre turtäthet från landsbygden, öka tryggheten på Navet och ökad framkomlighet för bussarna med bland annat signalprioritering eller att begränsa biltrafiken vissa tider på dygnet. Andra områden som ofta lyfts är fler platser för sport och idrott samt park och grönområden.

Skillnader i förslag från olika åldersgrupper

De som är i åldern 20-29 föreslår i högre grad studentbostäder/bostäder för unga, hyresrätter och bostadsrätter. Även de i åldern 65-79 föreslår hyresrätter och bostadsrätter. Förutom det efterfrågar de också trygghetsboende/seniorbostäder. I åldersgrupperna 30-64 år är det en stor spridning på vilken typ av bostäder som de föreslår.

I alla åldersgrupper är naturupplevelser och lugn och ro populära kategorier i favoritplats och allra mest dominant är det i åldersgrupperna 65 år och äldre där så gott som alla berör dessa kategorier på något sätt.

Det är inte särskilt stor skillnad vilka typer av synpunkter som lämnas i delen plats för företag av de olika åldersgrupperna däremot är det en klar övervikt av personer i åldersgruppen 50-64 år som lämnat synpunkter.

Det är få personer över 80 år som lämnat synpunkter i kartan.

Geografiska områden som varit underrepresenterade bland förslagslämnarna/förslagen

Bland förslagslämnarna är det endast ett fåtal som är boende i Indal-Liden, Kovland eller Stöde.

Det har inte lämnats några förslag i kategorin Plats för nya bostäder i Kovland. Plats för nya företag har inte markerats i varken Indal eller Kovland.

Inom Sundsvalls tätort saknas statistik på i vilken stadsdel förslagslämnarna är boende. Man kan anta att många förslag i centrala staden lämnats av boende från olika delar av kommunen, medan det i andra stadsdelar troligen främst är närboende som lämnat förslag. Det finns inga tätortsområden som helt saknar markeringar, men i Bergsåker och Bosvedjan har förslagen varit få.

Sammanställning av deltagare i tidig dialog

	Datum	Deltagare		
		Totalt antal	Kvinnor	Män
Allmänheten via webdialogkarta	200123- 200630	1473 <i>Några har inte velat uppge kön</i>	630 (43 %)	815 (56 %)
Allmänheten via öppet hus i Navetpaviljongen	200225 200227	37	18	19
Summering av möten nedan		192	89 (46 %)	103 (54 %)
Sundsvalls logistikpark	191122	2	1	1
Natur- och friluftsrådet	200121	6	2	4
Demokratidagarna	200123 200130	5 14	0 6	5 8
Idesslussen Sundsvalls kommun	200130	2	2	0
Mark och exploateringsavdelningen SBK	200131	4	1	3
Trafikverket	200205	2	2	0
MittSverige Vatten och avfall och Sundsvall Energi	200213 210112/15	3	0	3
Rådet för social hållbarhet	200213	14	8	6
Unga magasinet	200213	7	2	5
Mitthem	200213	3	2	1
Region Västernorrland	200316	10	5	5
Parkavdelningen SBK	200327 210218	2 5	2 4	0 1
Gatuavdelningen SBK	210223	2	1	1
SKIFU	200327	1	0	1
Länsstyrelsen i Västernorrland	200401 210113 210302	2 1 (MKB-avgr.) 2 (planforum)	1 1 2	1 0 0
Kristdemokraterna Sundsvall	200423	9	2	7
Liberalerna Sundsvall	200514	7	4	3
Centerpartiet i Sundsvall	200518	15	8	7
Skönhetsrådet	200528	10	5	5
Sundsvall Elnät och Servanet	200611 210118	3	0	3
Vänsterpartiet i Sundsvall	200603	9	5	4
Moderaterna i Sundsvall	200608	23	9	14
Ett Sundsvall som håller ihop – arbetet med områdesplaner	200616	7	6	1
Näringslivsbolaget	201211	4	3	1
Barn- och utbildnings förvaltningen	210111	1	1	
Kultur och fritidsförvaltningen	210114 210210	4 4	1 1	3 3
Vård- och omsorgsförvaltningen	210121	1		1
Holmen Energi	210205	1	1	
SCA och Eolus vind	191017 201023	3 3		3 2
Vasa Vind	200116	2	1	1